

начерків К. Лесів, серії рисунків, виконаних за мотивами академічних постановок К. Лібкінд.

В рисунках студентів майстерні монументального живопису та храмової культури ім. М. А. Стороженка простежується логічний шлях композиційного пошуку образу, який включає вибір формату, фактури поверхні, засобів виразності рисункового матеріалу, визначення формоутворюючої ролі світла, а також ступеня завершеності. Вони не є ані навчальними вправами, ані анатомічними штудіями, ані попередніми начерками для подальшого живописного виконання: вони самоцінні. Таким є монументальний рисунковий поліптих, виконаний у 2016 р. колективом студентів МЖХК ім. М. А. Стороженка.

Ці рисунки перетнули межу навчальної мети, є самостійними творами і засвідчують зацікавленість студентів сучасними тенденціями розвитку рисунка, здатність усвідомлювати філософське підґрунтя причинно-наслідкової системи розвитку світового образотворчого мистецтва

Метою викладання дисципліни «Рисунок» для магістрів має стати вирішення завдань вищого порядку: конфлікту об'єкту й простору шляхом взаємозв'язку таких категорій як світло, внутрішній рух, фактура середовища, час та простір. Шляхом погляду на об'єкт через призму часово-просторового континууму відбувається кристалізація образу, рисунок має стати не навчальною вправою, а інструментом втілення художньої ідеї.

Максимлюк Ірина Василівна

аспірант ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», м. Івано-Франківськ

АВТОРСЬКИЙ ПІДХІД В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ БОГДАНА ГУБАЛЯ

Губаль Богдан Іванович — заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри дизайну і теорії мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Професійні зацікавлення майстра багатогранні, хоча пріоритетним для нього є художній текстиль. Богдан Губаль — майстер гобелена з яскравим авторським почерком. Також його приваблює оригінальна графіка, акварель та пастель. Близько сорока років Богдан Губаль передає свої професійні знання студентам. Митець має власний погляд на педагогічну діяльність та авторські методи викладання. Художник розкрив себе як талановитий педагог у Казанському художньому училищі імені Миколи Івановича Фешина, де розробив програму й методичні рекомендації з дисципліни «Композиція», які знадобилися і при розробці методичних рекомендацій у Прикарпатському національному університеті. Ці матеріали ввійшли до авторського навчального посібника «Композиція в дизайні: одно-, дво- і тривимірний простір», виданого у 2012 році до 60-річчя від дня народження та 35-річчя творчої діяльності. Публікація належить до серії «Вчені Прикарпатського національного університету». Одним із методів, який Б. Губаль апробував ще на початку своєї педагогічної діяльності, є активізація зацікавленості студентів предметом. Цей метод

полягає в розробці цікавих, експериментальних завдань, над якими студенти працюють самостійно.

Основи композиції професор вважає чи не найважливішою дисципліною у мистецьких навчальних закладах. На його думку, основою творчості будь-якого художника є робота з кольором, лінією, пластикою, об'ємом, простором.

Важливим для творчого зростання є дослідницький метод та порівняльний аспект: перегляд мистецьких журналів, читання статей, відвідування виставок. Опираючись на власний досвід, митець радить таким чином стежити за діяльністю європейських, світових художників, роботи яких мотивують, надихають, захоплюють і які є стимулом до художницької роботи, рушійною силою для пошуку. Тільки на виставках можна розглянути техніку та фактуру творчих робіт, чого не передають репродукції. Високі мистецькі результати забезпечуються накопиченням естетичного багажу з різних видів мистецтва. Цей метод формує особистість та естетичне кредо майбутнього митця, яке з часом поглиблюється і вдосконалюється. Заслужують на особливу увагу методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю, самоконтролю.

На заняттях з дисципліни «Графічні технології» студенти другого курсу вивчають різні графічні техніки як теоретично (літографія, офорт, акватинта, шовкографія) так і практично (туш-перо, ліногравюра, монотипія). Типографськими фарбами віддруковують ліногравюри, монотипії у майстерні художника. Ручна графіка поруч з комп'ютерною розкриває багато можливостей в дизайні, особливо в оформленні поліграфічної продукції. Ці графічні техніки студенти-випускники вдало застосовують в дипломних роботах, демонструючи володіння технічними навичками й виражальними засобами естампної графіки.

Богдан Губаль розробив авторський курс, методичні рекомендації та навчальний посібник з дисциплін «Спеціалізований рисунок», «Спеціалізований живопис» для дизайнерської підготовки. Автор застосовує евристичний метод, за яким робота поділяється на певні етапи. Саме такий підхід є дуже важливим для дизайнерів. В першому семестрі завданням є зображення натюрморту в інтер'єрі. На першому етапі студенти вивчають природу, роблять конструктивний рисунок, на основі якого виконується чорно-біла графіка (площинне вирішення). Третій етап полягає в тому, що завдяки вивченню природи, графічній роботі, площинного малюнка створюється асоціативна композиція. В другому семестрі студенти працюють над зображенням людської фігури в інтер'єрі, дотримуючись цього самого принципу. Згаданий метод є запорукою систематичності та послідовності в роботі.

Богдан Губаль наголошує на важливості знань та навичок з академічного рисунку і живопису. Студенти повинні вміти працювати з першоджерелом — переосмислити природу, а потім інтерпретувати її відповідно до своєї спеціальності, перетворюючи натурний мотив у декоративну й асоціативну композицію. Заняття зі спеціалізованого рисунку та живопису мають продовження в проектуванні інтер'єру, визначаючи стилістику проектних вирішень.

Використовуючи авторські концептуальні методики викладання, Богдан Губаль зробив вагомий внесок у розвиток дизайн-освіти України та країн пострадянського простору. Специфіка його методу викладання позначена експериментаторством, полягає у системності й послідовності вирішення навчальних завдань, творчому пошуку, вмінні працювати у різноманітних графічних техніках. Надихаючи своїм прикладом, Богдан Губаль виховав не одне покоління талановитих учнів, котрі успішно працюють в різних видах мистецтва та дизайну.

Маркович Марія Йосипівна

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх викладання, Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

СПІВПРАЦЯ ІЗ ВИРОБНИЦТВОМ

ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДИЗАЙНУ

Дизайн-освіта – це цілеспрямована художньо-проектна діяльність, що поєднує професійні та наукові знання на основі розуміння проблем людського життя і спілкування з оточуючим середовищем. Це діяльність, яка виконує художньо-комунікативну функцію. Тенденції розвитку дизайн-освіти базуються на вивченні студентами споживчих запитів користувачів та формування середовища життєдіяльності людини і художньо-естетичної культури суспільства загалом.

Професійна діяльність вимагає від дизайнера розуміння соціальних, психологічних, філософських, культурологічних проблем. Проблема дизайнерської освіти в Україні набуває сьогодні не лише академічного, а й практичного інтересу.

Питаннями дизайн-освіти займався В. Тименко. Дослідник висуває думку, що в умовах української дизайн-освіти взаємодія внутрішнього інформаційно-особистісного, зовнішнього інформаційно-соціального і навчального інформаційно-педагогічного середовищ має стати пріоритетною теоретичною основою для навчального процесу зі всіх спеціалізацій дизайну. Методологічною основою запропонованого вченим процесу фахової підготовки дизайнерів постає «трикутник» трьох основних функцій сучасного дизайну: комунікативно-естетичної, соціально-культурної і утилітарно-споживчої, а не методологічний трикутник, зумовлений художнім розвитком, художньою культурою і мистецтвом, що характерним є лише для мистецьких вищих навчальних закладів.

За тлумаченням С. Морозова, системний підхід може бути представлений трьома головними аспектами: перший пов'язаний з головними характеристиками предмета дослідження, моделлю якого може бути одиниця аналізу; другий – з розвитком предмета дослідження; третій зі структурою предмета дослідження.